

Skica za portret sugrađanina– Hajrudin Junuzović

OSMAN PUŠKAR

.....

Sin majke Zahide i oca Mehmeda – Mehe, rođen 27.10.1934. godine u selu Malešići, gdje je proveo rano djetinjstvo, porastao i vratio se gradu Gračanici. Sasvim običan, a neobičan čovjek. Miran, a energičan. Tiho sujetan i strašno odgovoran. Zamorno vrijedan. Nadasve, pošten i prepoznatljivo, nenametljivo ambiciozan. Jednostavno, jedan od onih koji grade odnose reda, rada, stila, kulture i lijepog ponašanja. Nekada davno političar i vojnik, kratko vrijeme privrednik, menadžer, socijalni radnik i humanist, prosvjetitelj i drag učitelj, entuzijast i poslenik u kulturi i obrazovanju, amater i profesionalac, slikar za svoju dušu, a na radost onih koji slike vide. Čovjek čija je želja da grad kojem je posvetio, pa gotovo sav svoj život, bude ljepši, kulturniji, humaniji, *europskiji*, ali koji ima duh Bosne i miris ocvale trešnje. Mnogo toga mu se u životu ostvarilo, još više ostalo nedostižno.

Pripada generaciji onih koji su poslije Drugog svjetskog rata uzeli luč da rastjeraju mrak vlastitog životnog prostora, da pomažu ljudima da bolje vide, da budu pismeni, jer su bili nepismeni, da imaju u kući električnu struju, da školuju djecu, da budu čisti i uredni, da budu dostojni svog imena. Cilj je bio da bolje žive mali ljudi, a da dio onih koji su imali i znali više po ljudskim i Božjim zakonima pomognu da bijeda i sirotinja zauvijek napuste gračanički kraj. Njegov životni drug, draga učiteljica Ljilja, odrasla u nepreglednoj ravnici pored velike rijeke, odsanjala je svoje snove u brdima Bosne, dok je on osmišljavao ono što dru-

gi nisu bili kadri: sliku grada i nacrtano srce nasred njegove centralne ulice, kojom trče djeca...

Njega će prepoznati među hiljadama drugih vojnika kao drugačijeg, malo boljeg od drugih – i jedne hladnoratovske zime pedeset i neke uputiti na vrući Sinaj u sastavu prvog kontingenta mirovne misije UN-a – da stane između dvije zaraćene strane u ime mira i ljudskog dostojanstva, pod znamenjem UN i zemlje koje više nema. „Odsluživši svoje“ na tom vrlo kompleksnom i opasnom zadatku i usput upoznavši bogatu kulturu Egipta i Palestine, vratio se u rodni grad tiho, gotovo nezapaženo bez hvalisanja i težnje da kapitalizira zasluženi status vojnika mira – kao što su to radili karijeristi od zanata. Mogao je otići u diplomatiju i visoku politiku... hod po ostrim liticama vlasti ili se opredijeliti za miran život učitelja u nekom bosanskom gradu. Nije se kolebao: nastaviti tamo gdje se stalo, graditi porodicu, sebe i svoj grad, ali ne sa pozicije na kojoj se „udara šakom u sto“, već strpljivo gradeći dobre odnose među ljudima, koji će i sami nastaviti da grade bolji svijet oko sebe... Bez ikakvih kalkulacija, prihvatao je mnoge zadatke i izazove, nije se gurao po lokalnoj kadrovskoj nomenklaturi... Kad su mu nudili neke atraktivnije rukovodne pozicije, on se ustezao i nećkao, ne zato što je bio pretjerano skroman, nego zato što je bio prenatlaženo odgovoran. On neće da improvizira, on hoće da stvara tako da to što stvara traje, da je lijepo i sa stilom, da ima smisla i da je korisno. To je Hajro, prvo učitelj i prosvjetitelj, potom rukovodilac i kreator

Hajrudin Junuzović, detalj sa izložbe akvarela i ulja, 23. 11. 2007. godine,

u oblasti kulture i obrazovanja, posebno odraslih, te lokalne politike u ljepšem značenju te riječi – na duge staze.

Kao i mnogi iz njegove generacije, ideološki pripada lijevoj orijentaciji Bošnjaka, građana kojima su političke dogme i zakulisne političke igre strane, pretjerano i demagoško fraziranje odvratno. Uvijek je na strani običnih, malih ljudi, kojima je više potrebna ljudska riječ, nego neka konkretna materijalna pomoć. Vjerovatno ga je zbog toga malo bilo u institucijama u kojima se od teških riječi sve treslo, ali ga je uvijek bilo u sindikatu i Socijalističkom savezu, Savezu omladine, među antifašistima, mjesnoj zajednici i raznim udruženjima u kojima je u prvom planu čovjek, prostor, odnos.

Pedeseta je godina ovih dana kako je prisutan u KUD „Adem Alić“. Šteta što Hajrudin nije bio profesionalni slikar. Hajro je jedan od stubova građenja gračaničkog stila u odnosu naspram stvaralaštva svake vrste. Zato ga ima u KUD-u, Narodnom univerzitetu, u školi, Centru za socijalni rad, SIZ kulture i obrazovanja, u „Fortuni“, Općini, među ljudima, intelektualcima svih provincija, a i među penzionerima. On je ljevičar ko-

jeg ljudi cijene i u centru, a i oni desno. Hajrudin je čovjek stila. Dostojanstveno i jednostavno sređen, sa utiskom gospodina „iz viđenije kuće i sorte“, ali i sa utiskom principijelnog i nadasve moralnog čovjeka sa stavom. Svi koji se nađu u njegovoj blizini, postaju bogatiji za jedno novo iskustvo. Prava je šteta što nije bio i profesionalni arhitekt, ali to je uspjelo njegovom sinu Beniju, ili pravnik, što je uspjelo njegovom sinu Mikiju. Kakve će uspjehe napraviti njegovi unuci, to će se tek vidjeti...

Hajrudin Junuzović je slikar i njegove slike govore o preciznom i nadahnutom koloristi, bilo kojom tehnikom da radi, sa formom koja ide od pejzaža do portreta. Portret mu je ljubav, a pejzaž odmor. Tehnike ne preferira, svejedno – uvijek je dobar. On je amater čije kombinacije boja, tehnika i tona mogu kopirati mnogi i naučiti puno toga. Zato su uvijek mladi slikari oko njega. Vidi se da Hajro slika kad hoće i da mu to daje „žicu intelektualca u umjetnosti“. Njegovi dometi u oblasti slikarstva još uvijek nisu na pravi način valorizovani, ali njegova „likovna radionica“ još uvijek je, hvala bogu, u punom pogonu. Svoju intelektualnost nikada ne zloupotrebljava, a okupljanje sli-

kara amatera, dovođenje u grad školovanih muzičara i umjetnika su samo pokušaji da bogatstvo gračaničkog duha bude veće, a cilj – da oni koji znaju više, treba da više i daju.

On je estetičar i dizajner i mnoga rješenja o zaštiti vrijednota grada njegov su naum i djelo. Kad ga pitate, reći će *ja jesam, ali su i drugi* i spomenut će i Čamila Naimkadića (iz nekih zajedničkih dana „predsjednikovanja“ u gračaničkoj „šarenoj kući“), Nesiba Sumana (iz slavnog perioda Narodnog univerziteta i stručnog osposobljavanja naših brđana da budu neko i nešto, a ne niko i ništa na najgorim poslovima po Sloveniji i Hrvatskoj), Veliju Džananovića (kad su se intenzivno gradili domovi kulture po ovoj općini), Salku Suljagića (kad se „uhodavala“ muzička škola u Gračanici) i mnoge druge s kojima je posljednjih 50 godina radio, osmišljavao ideje, pokretao i realizovao akcije.

Grad Gračanica ima svoje ljude koji su njegova najveća vrijednost. To nije fraza, to je istina živa. Oni se „dešavaju“ u svakoj generaciji ponaosob. Zato ljudi koji nam dođu – govore da Gračanica ima dušu. I prijatelji i oni koji nam dobro ne misle – to priznaju. Mi znamo da među nama kao u svakom sjemenu ima i kukolja. Ljudi kao što je gospodin kojeg predstavljamo „to poravnavaju“ na njima svojstven način. Nenametljivo, ali autoritativno. Tiho, ali odlučno. Nekad kad ne govore, mnogo više kažu od onih koji „*džabe troše riječi*“. Hajrudin Junuzović je jedan od takvih. Skroz.

Ovo je pokušaj da se nešto o njemu kaže i zapamti, ali svaki podatak u ličnom kontaktu sam „k'o kliještima“ iz njega izvlačio. I da ne povrijedim njegovu skromnost, otimao se riječima: „*ima boljih i važnijih od mene*“. On je nosilac priznanja i odlikovanja. Uvijek kad se predlagalo, govorio je da ima i drugih, boljih. Pozicije koje su mu bile osnov da može reći što želi uvijek je koristio da kaže kako za njega ima vremena, a da su drugi preči. Dok je on bio iskren i lijepo vaspitan,

drugi su činili to što su činili. Mora se reći da nije ni nagrađen ni odlikovan koliko zaslužuje. Ali valja istaknuti da su prestižna formalna priznanja ipak došla, kao što je međunarodna Medalja UN, Orden rada sa zlatnim vijencem, Sedmoaprilsko priznanje grada, Priznanje SSRN i mnoga druga. Siguran sam i ne griješim, jer uzimam za pravo da gospodina dugo znam, da mu je najdraže priznanje realizacija neke od mnoštva njegovih finih ideja i dobar odnos ljudi oko njega „naspram samoga njega“. Nisam pristao na njegovo „*ima važnijih i boljih*“, jer meni lično kao i većini običnih ljudi ovog grada mnogo više znače skromne moralne i ljudske vertikale nego silne frke u dokazivanju ko je bolji. Ali budimo realni. Vremena su vremena, a ljudi su ljudi. Jedan je gospodin Hajrudin Junuzović.

I moram reći još nešto. Uvijek sam zahvalan mojoj pokojnoj učiteljici Ljilji, koja me je lično učila u prvom razredu i pričala mi najljepše bajke koje pamtim i što je mom jedinom bratu dala ime Hajrudin. I zaključit ću: ovo je priča o čovjeku koji je tu među nama. Marljivom, tihom, sa duhom i kulturom koju su mu usadili njegovi roditelji, a vremena koja su dolazila to na najbolji način iskoristila. Ima još takvih ljudi u ovom gardu. O njima treba govoriti, njih podržavati, prema njima biti pošten, jer je to naš dug ovom gradu i njegovim dobrim ljudima. Takvi kao Hajrudin Junuzović ne traže zahvalnost zato što žive u ovom gradu niti pomišljaju da svoje ideje i svoja dijela naplaćuju odličjima, pozicijama ili novcem. Oni su zadovoljni uspjehom provedbe svoje ideje i dijelom koje će ih nadživjeti, a opće je dobro za sve. □

(Izlaganje prof. Osmana Puškara na otvaranju reprezentativne izložbe akvarela i ulja slikara Hajrudina Junuzovića, 23. 11. 2007. godine, kojom je obilježio pola stoljeća svog stvaralačkog rada i angažmana u oblasti prosvjete, kulture i likovne umjetnosti. Reprodukcije odabranih slika i crteža sa te izložbe objavljujemo na stranicama ovog broja našeg časopisa)